

UZASADNIENIE

Powód A. Ś. domagał się zasądzenia od pozwanej A. N. kwoty 22.440,92 zł. W tym:

- za pół miesiąca kwietnia 2014 r. - 1.527,56 zł,
- 3.485,56 zł za każdy miesiąc od maja 2014 r. do listopada 2014 r.

W uzasadnieniu wskazał, że w kwietniu 2014 r. podczas rozmowy z partnerem pozwanej – panem R. – zaproponowano mu pracę u pozwanej na stanowisku kierowca-kurier za wynagrodzeniem 2.200 zł netto. W późniejszym okresie wynagrodzenie powoda miało wzrosnąć do 2.500 zł netto. Powód przystał na tę propozycję. Przez pierwsze dni kwietnia 2014 r. powód odbył szkolenie w firmie (...), której pozwana była podwykonawcą. Następnie przydzielono mu trasę między S. i Ś., którą miał obsługiwać doręczając przesyłki firmy (...). Otrzymał też identyfikator, dzięki któremu miał dostęp na teren tej firmy. Swoje obowiązki wykonywał do listopada 2014 r. W międzyczasie upominał się o wynagrodzenie, ale w odpowiedzi słyszał, że (...) nie przelewa pozwanej pieniędzy w ustalonych terminach.

Podczas posiedzenia wyjaśniającego powód podał, że pracę dla pozwanej zaczął około połowy kwietnia 2014 r. Ustalił z nią, że będzie rozwoził przesyłki jako kurier za wynagrodzeniem 2.200 zł netto, a od maja 2014 r. – 2.500 zł netto. Umowy w formie pisemnej nie zawarł, ale jego zatrudnienie miało nastąpić w ramach stosunku pracy. Pracował do około 20 grudnia 2014 r. Przez cały okres zatrudnienia otrzymał jako wynagrodzenie 1.000 zł netto. Sprecyzował, że odsetek ustawowych za opóźnienie od wynagrodzenia domaga się od jedenastego dnia miesiąca następującego po tym, w którym świadczył pracę.

Pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów postępowania. Przyznała, że prowadzi działalność gospodarczą w zakresie transportu drogowego towarów na rzecz (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. Stron nie łączył stosunek pracy, ale stosunek zlecenia, w ramach którego powód świadczył dla pozwanej usługi w charakterze pomocnika dostawcy i roznosiciela paczek od 18 sierpnia 2014 r. do 21 października 2014 r. Powód nie był przy tym zainteresowany podpisaniem umowy, gdyż ujawnienie przez niego okoliczności zarobkowania skutkowałoby utratą pobieranych świadczeń socjalnych. Za wykonane usługi otrzymał wynagrodzenie, tyle że wskutek wadliwego ich wykonywania pozwana potrącała z tego wynagrodzenia kary, które nakładał na nią jej kontrahent.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Pozwana prowadzi działalność gospodarczą w zakresie transportu drogowego towarów. Zarejestrowała ją 10 kwietnia 2014 r.

Bezsporne.

W dniu 18 kwietnia 2014 r. pozwana z (...) ((...)) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością w W. ((...)) umowę o świadczenie usług przewozowych. Na jej podstawie pozwana zobowiązała się do dokonywania w imieniu i na rzecz (...) doręczeń i odbiorów przesyłek.

Usługi te wykonywała tak osobiście, jak i za pośrednictwem zatrudnianych kurierów oraz przy wykorzystaniu własnych pojazdów.

Dowód:

- umowa k. 19-33v,
- faktury Vat k. 139-143,
- przesłuchanie A. N. k. 144v-145.

Do nawiązania współpracy przez strony doszło 18 sierpnia 2014 r. Z propozycją tej współpracy do powoda wystąpił konkubent pozwanej – R. B.. R. B. pomagał pozwanej przy prowadzeniu działalności, w tym sam przewoził przesyłki w jej imieniu.

Strony uzgodniły, iż powód będzie świadczył dla pozwanej usługi jako kurier za wynagrodzeniem miesięcznym w wysokości 2.200 zł netto. Do realizacji tych usług miał wykorzystywać pojazd udostępniony przez pozwaną. Strony nie spisały przy tym ustalonych warunków współpracy.

Nawiązanie współpracy podyktowane było umową zawartą przez pozwaną z (...).

Dowód:

- zeznania R. B. k. 82-82v,
- przesłuchanie A. N. k. 144v-145.

Praca powoda polegać miała na dostarczaniu i odbieraniu przesyłek od klientów (...) na terenie Ś.. Przed jej rozpoczęciem, w dniu 12 sierpnia 2014 r. powód przeszedł szkolenie zorganizowane przez (...). Dopiero jego pozytywny wynik umożliwił realizację przewozów na rzecz w/w przewoźnika. Otrzymał też odzież opatrzoną logo tego przewoźnika oraz specjalny numer identyfikacyjny. Również przed rozpoczęciem współpracy powód towarzyszył R. B. przy doręczaniu i odbieraniu przez niego przesyłek na obszarze Ś.. Dzięki temu powód miał zorientować się jak wygląda rejon, który będzie obsługiwał. Dopiero później otrzymał od pozwanej pojazd dostawczy, którym już samodzielnie realizował przewozy.

Dowód:

- zeznania R. B. k. 82-82v,
- zeznania E. N. k. 83,
- pismo z 30.10.17 r. k. 136,
- pismo z 18.12.17 r. k. 138,
- przesłuchanie A. N. k. 144v-145.

Powód nie miał obowiązku świadczenia usług każdego dnia. Zdarzało się bowiem, że (...) nie miał danego dnia przesyłek do odbioru lub doręczenia w obszarze obsługiwanym przez powoda. W praktyce powoda z jednodniowym wyprzedzeniem informowano telefonicznie, czy następnego dnia będzie wykonywał swoje usługi przewozowe.

Dowód:

- zeznania R. B. k. 82-82v,

Organizacja pracy powoda była podyktowana zasadami funkcjonującymi w (...).

W dniu, gdy miał zaplanowany wyjazd w trasę do Ś., przyjeżdżał oddziału (...) w P., by o 7.00 podjąć z tamtejszego magazynu przeznaczone dla niego przesyłki. Przydzielali je pracownicy (...). Następnie wyruszał w trasę. Samodzielnie przy tym decydował o kolejności miejsc dostaw i odbiorów przesyłek. Swoją pracę kończył, gdy po doręczeniu i odbiorze wszystkich przypisanych mu przesyłek pojawiał się ponownie na terenie oddziału (...) w celu ich rozliczenia oraz rozliczenia pobranych środków pieniężnych. Jeśli nie zdołał wrócić do godz. 18.00, kiedy magazyn zamykano, rozliczenie następowało następnego dnia.

Dowód:

- zeznania R. B. k. 82-82v,
- zeznania E. N. k. 83,
- zeznania A. B. k. 130v-131,
- przesłuchanie A. N. k. 144v-145.

Powód nie podał pozwanej numeru swojego rachunku bankowego twierdząc, że takiego nie posiada. Skutkiem tego wypłata wynagrodzenia na jego rzecz następowała w formie gotówkowej bez pokwitowania osobiście przez pozwaną, albo poprzez pozostawienie gotówki w kasie (...), gdzie przekazywano ją następnie powodowi, gdy pojawił się na terenie tej firmy.

Dowód:

- pismo z 12.03.15 r. k. 49,
- zeznania R. B. k. 82-82v,
- zeznania E. N. k. 83,
- przesłuchanie A. N. k. 144v-145.

Pozwana nie była zadowolona ze sposobu wykonywania usług przewozowych przez powoda i związanej z nim ilością reklamacji. (...) wystawiał wobec niej noty obciążeniowe związane z zaniechaniem przez powoda sporządzenia wymaganej dokumentacji, świadczenie usług w niekompletnym stroju kurierskim i inne przypadki naruszenia procedur. Sama musiała zrekompensować klientce (...) utratę paczki, której w rzeczywistości powód nie doręczył, choć w raporcie doręczeń umieścił adnotację o przeciwnej treści.

Wszelkie noty i inne obciążenia pozwanej dokonywane przez (...), a wynikające z zaniedbań powoda były przez pozwaną kompensowane z wynagrodzeniem powoda.

Z tych też przyczyn w dniu 24 października 2014 r. zrezygnowała z dalszej współpracy z powodem. Natomiast z dniem 20 listopada 2014 r. uregulowała niezaspokojone dotychczas wynagrodzenie powoda.

Dowód:

- noty obciążeniowe k. 34-41,
- wydruki wiadomości k. 42-43,
- pokwitowanie k. 44,
- zeznania R. B. k. 82-82v,
- zeznania E. N. k. 83,
- zeznania M. J. k. 126-126v,
- przesłuchanie A. N. k. 144v-145.

Już po zakończeniu współpracy między stronami powód przygotował projekt oświadczenia, o którego podpisanie poprosił trzech kurierów, z którymi zetknął się podczas swoich wizyt w oddziale (...) w P., tj. S. O., M. A. i A. B.. Wedle oświadczenia był widywany i kontaktował się osobiście w magazynie (...) w okresie od kwietnia 2014 r. do listopada

2014 r., gdzie pobierał przesyłki i dalej dostarczał do firm i odbiorców indywidualnych na terenie województwa (...). W/w kurierzy złożyli swoje podpisy na przedłożonym ich drukach. Nie weryfikowali przy tym wskazanych w nich dat.

Dowód:

- oświadczenia k. 66-69 (110),
- zeznania S. O. k. 130-130v,
- zeznania A. A. k. 130v,
- zeznania A. B. k. 130v-131.

W marcu 2015 r. powód wezwał pozwaną do zapłaty na jego rzecz 11.220 zł tytułem zaległego wynagrodzenia za okres od 1 kwietnia 2014 r. do 31 sierpnia 2014 r.

Dowód:

- wezwanie k. 57,
- potwierdzenie odbioru k. 58,
- przesłuchanie A. Ś. k. 134-134v, 144-144v.

Na skutek skargi powoda (...) przeprowadziła czynności wyjaśniające wobec pozwanej. W ich trakcie pozwana zaprzeczyła, by powierzała powodowi pracę w ramach stosunku pracy, a nadto, by współpracowała z powodem przed 18 sierpnia 2014 r. Oświadczyła, że współpraca stron trwała od 18 sierpnia 2014 r. do 24 października 2014 r. Jej podstawą była umowa zlecenia, a w jej ramach pozwany dostarczał i odbierał paczki. Z tego tytułu miał otrzymywać 2.200 zł wynagrodzenia po przedstawieniu rachunku.

Dowód:

- pismo z 15.04.16 r. k. 55-56,
- pismo z 18.03.16 r. k. 63.

Sąd zważył, co następuje:

Ustalenia faktyczne w sprawie poczynione zostały w oparciu o dowody z dokumentów, zeznania świadków i stron. Sąd uznał je za wiarygodne za wyjątkiem przesłuchania pozwanego odnośnie uzgodnienia z pozwaną jego zatrudnienia w ramach stosunku pracy. Sąd odmówił waloru wiarygodności oświadczeniom S. O., A. A. i A. B. co do okresu współpracy stron. Jak zeznali oni, nie weryfikowali tego okresu i przyjęli, że wskazano go rzetelnie (S. O.), oświadczenie podpisali dla spokoju (M. A.) i tak naprawdę nie wiedzieli, czy powód współpracował z pozwaną od kwietnia 2014 r. (A. B.).

Powód domagał się od pozwanej wynagrodzenia za pracę wykonywaną w ramach stosunku pracy. Pozwana kwestionowała to roszczenie co do zasady, jak i wysokości. Według niej strony nie zawarły umowy o pracę, a wynagrodzenie należne powodowi z umowy cywilnoprawnej zostało w całości zaspokojone.

W tej sytuacji Sąd musiał w pierwszej kolejności ustalić charakter więzi prawnej między stronami. Dopiero ustalenie tej kwestii pozwalało na wskazanie podstawy prawnej żądania pozwu.

Zgodnie z art. 22 § 1 k.p. przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca - do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem. Stosunek pracy to więź prawna o charakterze dobrowolnym i trwałym, łącząca pracownika i pracodawcę, której treścią jest obowiązek osobistego

wykonywania pracy określonego rodzaju przez pracownika pod kierownictwem, na rzecz i na ryzyko pracodawcy oraz obowiązek pracodawcy zatrudnienia pracownika przy umówionej pracy i wypłacanie mu wynagrodzenia za pracę (por. wyroku Sądu Apelacyjnego w Lublinie z 26 czerwca 1996, III AP/10/96). Należy przy tym podkreślić, że zatrudnienie nie musi mieć charakteru pracowniczego. Praca może być świadczona także na podstawie umów cywilnoprawnych (orzeczenie Sądu Najwyższego z 9 grudnia 1999 r., I PKN 432/99). Wiele zadań może być wykonywanych zarówno na podstawie stosunku pracy, jak i na podstawie umów cywilnoprawnych. Nie można powiedzieć, że nie jest dopuszczalne przejście z pracowniczej formy zatrudnienia na niepracowniczą, ani odwrotnie. W tym samym tonie wypowiedział się ten Sąd także w wyroku z 12 grudnia 2001 r., w sprawie o sygn. I PKN 733/00.

O kwalifikacji umowy decyduje w pierwszej kolejności zasada swobody umów (art. 353¹ k.c.) polegająca na możliwości wyboru przez strony rodzaju stosunku prawnego, który będzie ich łączył. Dotyczy to także wykonywania stale i za wynagrodzeniem określonych czynności, a więc stosunku prawnego określanego jako wykonywanie zatrudnienia w szerokim tego słowa znaczeniu. Jeżeli w treści stosunku prawnego łączącego strony (ocenianego nie tylko przez treść umowy, ale przede wszystkim przez sposób jego wykonywania) przeważają cechy charakterystyczne dla stosunku pracy określone w art. 22 § 1 k.p., to mamy do czynienia z zatrudnieniem na podstawie stosunku pracy, bez względu na nazwę umowy zawartej przez strony (art. 22 § 11 k.p.; por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 6 października 1998 r., sygn. I PKN 389/98, z dnia 22 grudnia 1998 r., sygn. I PKN 517/98, z dnia 12 stycznia 1999 r., I PKN 535/98, z dnia 9 lutego 1999 r., sygn. I PKN 562/98, z dnia 7 kwietnia 1999 r., sygn. I PKN 642/98). I odwrotnie, jeżeli w treści stosunku prawnego nie przeważają cechy charakterystyczne dla stosunku pracy, to nie można przyjąć, aby taki stosunek prawny łączył strony. Umowa, na podstawie której jest świadczona praca, nie może więc mieć mieszanego charakteru, łączącego elementy umowy o pracę i umowy cywilnoprawnej (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2002 r., sygn. I PKN 786/00).

W niniejszej sprawie strony były zgodne co do wysokości ustalonego wynagrodzenia powoda i w zasadzie co do specyfiki wykonywanej przez niego pracy. Niemniej jednak wyprowadzały z nie odmienne wnioski. Nie zadbały o pisemne potwierdzenie ustalonych warunków współpracy, w szczególności, czy nawiążą stosunek pracy, czy też stosunek zlecenia. Należało zatem przyjrzeć się ich rzeczywistym relacjom.

Pozwana nie kierowała pracą powoda. Nie wyznaczyła mu oznaczonych godzin pracy i jej nie ewidencjonowała. Nie decydowała ile przesyłek zostanie mu powierzonych. Nie wydawała mu poleceń w zakresie trasy, jaką miał pokonać w celu doręczenia i przyjęcia przesyłek. To również nie pozwana rozliczała powoda z wykonanej pracy. Ze swojej strony wyłącznie zapewniła powodowi pojazd, tj. narzędzie jego pracy – główne, ale nie jedyne.

W relacjach stron trudno doszukać się specyficznego dla stosunku pracy podporządkowania pracownika pracodawcy. Sam system wynagradzania powoda umożliwiający pomniejszanie tego wynagrodzenia o obciążenia nałożone przez kontrahenta pozwanej jest obcy stosunkowi pracy i kłóci się z zasadą ryzyka pracodawcy.

Dlatego też Sąd uznał, że podstawy żądania powoda nie można upatrywać w normach kodeksu pracy, albowiem stron nie łączył stosunek pracy.

Gdyby przyjąć, że powodowi w istocie nie wypłacono spornego wynagrodzenia za pracę, to podstawę jego domagania się stanowiły przepisy art. 735 k.c. w zw. z art. 750 k.c. odnoszące się do umowy zlecenia.

Powód winien był wykazać, iż przez cały sporny okres wykonywał usługi dla pozwanej, a nadto, że wynagrodzenie było mu należne i nie zostało wypłacone.

Według Sądu powód poza własną relacją nie zaoferował jakichkolwiek dowodów potwierdzających okoliczność nawiązania współpracy z pozwaną jeszcze w kwietniu 2014 r.

Zgodnie z jego twierdzeniami strony podjęły współpracę w połowie kwietnia 2014 r., a pozwana miała świadczyć wtedy usługi jako podwykonawca spółki (...).

Tymczasem pozwana przedłożyła umowę z w/w spółką datowaną na 18 sierpnia 2014 r. Przedłożyła też faktury obejmujące jej wynagrodzenie, z których pierwszą wystawiono 31 sierpnia 2014 r. oraz pisma koordynatora (...) do spraw transportu (...), z których wynika, że powód został poddany szkoleniu dopuszczającemu do wykonywania obowiązków kuriera dopiero 12 sierpnia 2014 r. Z kolei pierwsza faktura obejmująca pracę powoda jako kuriera wystawiona została pozwanej we wrześniu 2014 r. i dotyczyła okresu od 18 sierpnia 2014 r. do 31 sierpnia 2014 r. Dokumenty te jako wystawione przez osoby nie zainteresowane wynikiem postępowania należało uznać za miarodajne dla ustaleń okresu współpracy stron.

Wersji powoda nie potwierdzili też świadkowie, którzy złożyli podpisy pod przygotowanym specjalnie dla nich oświadczeniem. Jak już wspomniano, nie weryfikowali oni treści oświadczenia.

W tej sytuacji Sąd przyjął, że współpraca stron, zgodnie z konsekwentnymi twierdzeniami pozwanej i korespondującym z nimi materiałem dowodowym, rozpoczęła się 18 sierpnia 2014 r.

Powód twierdził w pozwie, że okres współpracy stron trwał do listopada 2014 r. (k. 4). Nie był przy tym konsekwentny, gdyż już podczas posiedzenia wyjaśniającego wskazał, że pracował do około 20 grudnia 2014 r. Pozwana natomiast, tak w toku niniejszego postępowania, jak i podczas czynności wyjaśniających przeprowadzanych przez (...) wskazywała, że zakończenie współpracy miało miejsce w październiku 2014 r. To korespondovalo z pismem koordynatora spółki (...) wskazującego, że ostatnią fakturę obejmującą numer identyfikacyjny powoda wystawiono w listopadzie 2014 r., a obejmowała ona okres przypadający między 15 i 24 października 2014 r.

Tak też ostatecznie przyjął Sąd w ustaleniach faktycznych. Efektem tego jest stwierdzenie, że powodowi przysługiwało wynagrodzenie za 13 dni sierpnia 2014 r., cały wrzesień 2014 r. i 24 dni października 2014 r.

Wedle powoda, za cały okres współpracy otrzymał 1.000 zł. Jest to jednak mało wiarygodne, by od kwietnia 2014 r. przez następne sześć do ośmiu miesięcy godził się na ciężką pracę (jak zeznał, kończył ją nawet o godz. 1.00) otrzymując tylko niecałe 200 zł netto miesięcznie. Co więcej, powód zeznał, że 960 zł otrzymał za pracę w pierwszym miesiącu, więc w kolejnych musiałyby pracować bez jakiegokolwiek wynagrodzenia.

Dlatego Sąd dał pozwanej wiarę w kwestii wypłacenia powodowi należnego wynagrodzenia w formie gotówkowej, w tym, w postaci zaliczek. Relacja pozwanej w tym względzie znajdowała potwierdzenie w zeznaniach świadka R. B. – partnera pozwanej, ale również zeznaniach E. N., który obecnie nie współpracuje już z pozwaną, stąd nie ma podstaw do posądzania go zainteresowanie w rozstrzygnięciu sporu na korzyść pozwanej. Potwierdził on wersję pozwanej o wypłatach gotówkowych. Według niego, w rozmowie z powodem usłyszał od niego, że „z pieniędzmi jest ok”. Odpowiedź świadka padła na pytanie czy jest mu wiadomym, by powód nie otrzymywał wynagrodzenia lub skarżył się na to, że go nie otrzymywał.

Sąd zdaje sobie sprawę z trudności wykazania okoliczności nieotrzymania świadczenia przez stronę, która się go domaga. Jednak, jak już wspomniano, wersja powoda o tym, że pracował tak długi okres czasu bez wynagrodzenia jest niewiarygodna. Nadto powód choć przyznał w pozwie, iż otrzymał 1.000 zł, to nie uwzględnił tego w żądaniu pozwu. Nadto nie potrafił wyjaśnić, dlaczego przed wszczęciem postępowania, w marcu 2015 r., wezwał pozwaną do zapłaty wynagrodzenia w wysokości 11.220 zł, a w pozwie zgłosił żądanie w wysokości dwukrotnie wyższej.

W świetle powyższych argumentów roszczenie powoda należało ocenić za nieudowodnione, a przez to bezzasadne, czemu Sąd dał wyraz w pkt I wyroku.

W pkt II wyroku zawarte zostało orzeczenie o kosztach procesu. Zapadło ono w oparciu o przepis art. 98 § 1 k.p.c. Na koszty pozwanej składało się wynagrodzenie pełnomocnika zawodowego (2.700 zł) oraz opłata od pełnomocnictwa. Wysokość wynagrodzenia pełnomocnika ustalono zgodnie z treścią w § 2 pkt 5 w zw. z § 9 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie – w brzemieniu obowiązującym w dacie złożenia pozwu.

ZARZĄDZENIE

1. (...).
2. (...)
3. (...)